

حریت فکریه

آبونه شرائطی :
 ممالک عثمانیه ایچون سنه لکی ۴۰ آلتی آلتی ۲۵ غروشد
 ممالک اجنبیه ۱۲ ۷ فرانقدر

محل اداره سی : باب عالی جاده سنده
 یکی عثمانی مطبعه و کتبخانه سی

بوکون انظار قارئنه رسمي تقديم اينديکمز سداد نوریك ، مملکتکمزك الکمتدر قاریقاوویسترننددر . شیمدی به قدر
 ژون نوزک ، پیام وسائر یوی غزتهلر ورساله لرده انتشارایدن کوزهل وایتنسام آور اثرلری هرکس بکنمشدر . صوگ دفعه بر وکیل
 سرکیسنده تشهر ایدیلن اثرلری بر (وهرمه ی) مدالیه ایله ظفریاب اولدی . سداد بک جلال نوری بکک قارده شیدر .
 مملکت هرایکیسیله ده افتخار ایده بیلیر .

مأورینک اخلاقی

وسرعتله تجدد منہ مانع اولان بو کبی شیردر . کیمکله
ویا کیمارله مملکتتمیزی کنجشدره چکز ؟ ایشته اصل
مسئله بودر .

صدمه نیرشمدن سره بر حکایه نقل ایدیم : بوندن
تقریباً ایکی سنه اول آلمانیا به برترک قافلہ سیاحتی کیمش
ایدی . بونلره ویا بونلرک بر قسمه برلینده کی طلبه من
طرفدن ویریلن بر ضیافتده غزته چی رفقاندن بر ذات
کوچک بر نطق ایرادیله آشاغی یوقاری دیمش که :
« نر ، بر کی داخلینده کی یولیبارک موقعینده ایدک .
کیمیز اوقیانوسک آنکینلرینده کیدبوددی . باقدق که ،
یول اورته سنند ، قبودان چیلدیردی ... ایشمز فنا .
بو کیدش ایله کی باطه جق ، بژده برلکده محو اوله جقز .
آنک ایچون قیام ایتدک ، قبودانی طوب برره قابدق .
و ، چارناچار ، کیجیلک ، قبوداناق ایله علاقه من اولمادی
حاله قبودان موقعنه کچدک ؛ کبی نی اداره ایدبورز .
سزلر ایسه واپوری اداره ایدم بیلک ایچون لازم کلن
معلوماتی اکتساب مقصدیله بوراده بولونیورسکز .
بتون امیدمن سرزددر . » بونطق روحیات اعتباریله ،
نجه ، اهمیتیک بیوکدر . طوغریستی سوبیلیم : بطن
حاضرین خیر یوقدر . ماضیک دور ایتدیکي مأمورین
— مستنارلردن بحث ایتبورز — عمومیتی اعتباریله نفیسی ،
ترقیی ، بقای ، استراحتی ، جمله ، مافوقک خوش
کوره جکی « اخلاق » ی اختیارده بولیورلر . بونلرجه
قانون ، مصلحت ، اصول یک اوقدر مهم دکلدر . اصل
اهمیتلی اولان شیئ آسرافدی ، یک ویا باشا حاضر تدرینک
مراجعه خوش کله جک اجرا آتددر . بو حال روحیه یی
عریض وعمیق تدقیق ایتدم . شمدی ، مملکتتمزک
رأس کارینده بولانلره مهم ، مقدس بروطفه ترتیب ایدبور .
بوکی مزاج آشیانانه ونضکیرانه احواله قارش حدت
ایتمک وشدت کوسترمک . فی الواقع بور آزر کوحدر .
دوشونکیز که یک جید اخلاق واصوله مالک بریوک
مأمورک حضورینده ، هرکون ، معاصی ویا قلم نمیزی :

اخلاق مولدی ، مؤثری ، سائق ومحرکی ، خلاصه
خالق نهدر ؟ اخلاق نهدن مخالف اقالیم ایله ده کیشور ؟
بز بوراده فلسفه ، فروع شق ایدوبده بوکی مسائلی حکمت
نقطه نظر ندن تشریحیه قافشمیه جقز . یالکیز هرملته
طرز اداره سی لایق اولدینی حقیقته قیاساً هر سنک
اخلاقی اوصفه لایق اوله ییله جکی حقنده کی نظریه یی
خاطرلته جقز . یک اسک زمانلرده ، هندیلر و یونانلیلر
بیله بودقیقه یی کوره بیلمشلردی . احادیث احمدیه ده
بونقطه نظری تأیید ایدر . مونته سکیونک روح القوانینده ده
بومبحث اوزون اوزادی به شرح ایدلشد . نتیجه کلام ،
طرز حیات و اداره شرائط اجتماعیه تک محصله سیدر .

ظلم ومطلقیت ایله اداره اولونان برلر ده اهالی اخلاق
اعتباریله یک دوشو کدر . خفیه لک ، تبصص ، انخا ،
اثریقه ، دیدی قودی ، فضله الفاظ تکریمیه ، لزومندن
یک زیاده تشریفات ، دالفاؤقلق ، بیت الماله کوز دیکمک ،
الی اخره ، جمله ، ازمنه مطلقیه یک خطوط عمومی
جیاتنده کوزه چاریان علل روحیه در .

حکومات حرده ایسه خفیه لکه ، تبصصه ، انخایه
یک اوقدر حاجت یوقدر . هله حریت بربرده نغنه حاله
کلیر وبر ماهیت جلیه تاریخیه اکتساب ایدر سه اوراده
کیت کیده ، حال مطلقیتک ضروریاتندن اولان امراض
روحیه آزالیر .

بشاء علیه حکومت و شرائط اجتماعیه نه درجه ده
معقول ومنطقی اصوللر اوزرینه ایقتا ایدر سه اخلاق ده
اوقدر صافیت وجیادت کعب ایدر .

شمدی کندی احوال و اخلاق ره ارجاع نظر ایدیم .
بزیمان بر ماضی استبدادک کریه بر میراث اخلاقه
قوندق . ماضی بزه بر جوق شیرله هلاکو اردوسی قدر
دارمه داغنیق بر طاقم اشخاص ده برافدی . بزم قطعیتله

۱۰ افندم ؛ بوكون دوندن اعلا سكرز . هله شويور ديفنكر شيدە بركرامت واردر . عجباً بوايش قانونه مفارمى ؟ دونرسكرز ؛ حالبوكه بونده بن اصابت كورديوم . كى سوزلر ويا بوبولده اجرا آت ايله وقت كچرسون . ابتدا ، بووضعيت قارشيدسندە آمر اولان ذات ، يواش يواش ، بيلميرك ، تبدل سجيە ايدر ؛ او آدمه طوقوناماز . نايباً ، او آدمده - تعبير منى عفويوريكز - جويوق اولور ؛ ثالثاً ، ايش شيراز سندن چيقار و ... برادارى آنارشى ميدانه كلير .

صاعلام ، چليكدن برسجيە لازمدير كه بوقورونيق و روح وخلق خسته لغنه نهايت ورسون . فكر سجه مأمورك آسرينه قارشى اولان تبصبعى قانون نامۀ جزاده لك مهم جنايتي تشكيل اتمليدر . بوردك دولسى - عمومى اعتباريله سويلورز - هر دولتك زمامدارانى تشكيل ايدن بر قاچ كشيئك آلتنددر . بونلر ايجه بيلمليدر لك واقعا بوكى مأمورلر ايله اداره مصلحت قابل اولور . نه نوعدن اولور سه اولسون برطاقم اجراآت ياييلهيلير . فقط بو موقت و آيدير . بو صورته اداره لك تملرى بيقيلور ؛ چاينك كبرشلىرى كوشهر .

مملكتمزده - كرار آسويلدك - مأمورين ممتاز صنفى تشكيل ايدسيور . دولتك كورهيله چكى ايللكده ، فئالوده آنلردن كلهيلير . چونكه مأمورين صنفى مواجهه سنده موازنه بنى ادامه ايدە جك بشقه بر صنف يوقدر . آلك ايچون وديكر ر صنف بيشنجه قيه قدر مأمورلر ك اداره سى بزده مسئله اساسيهر .

شو جهتي قطعيله ادعا ايدرم : ماضينك لوث رياضى بيلميان ، مأمور صنفك اعتياداتى آكلاميان بك پاكهاد بك زياده خلوص نيت صاحي ذوات ، ايلك دفعه اولق اوزره ، بعض دوائر ك باشه كچديرلر . بونلر بيوك برعزم و قطعيله چالشق ايچون ميدانه لكشاردى . تعميلريشك فردامى معاون بك ، اوراق ممزى افندى ، كاتجكلر آلر نه چائق فئنده كى مهارتلىرى كوسترديلر . موسى ايله

ويامشاراليه آمر فقرعات اموره ، اسول قرطاسيه بك اوقدر واقف اولهيمه چقندن بونلر ك ساخته معلوماته ، جعي اختصاصه قايلدى وطن ايتدى كه بو محافلات ماضى به مراجعت ائجمنه دولاب اداره بنى تدوير قابل اوليمه جق . بناءً عليه ، ماضى ، بوسورتله بشت بعدالموت سريته ، فقط قسماً ، مظهر اوليور . بوجريان اوقدر يواش ، اوقدر كورولتيسز كيدور كه كيسه بونك فرقه واره ميور . بو دقيقه ده اصل كوستريله جك مهارت و حيت بو جريانى كورمك و آكا قارشى كلكدر .

مأمورين قانونى و آكا تبعاً نظامات خصوصى بنى تيز آلدن بايملى واداريه بر قطعيت ويرملى يز . بوندن سكره مهمما امكن مأمورلى تجديد و تجديد مجبور بتمده يز . اردونك كنجشديرلسى بر امر ضرورى ايدى . بشقه درلو بريشى ياييله مازدى . عجباً دولت وملكك ايچون مأمور اردوسى عسكر اردوسندن دها آز مهمميدر ؟ اخلاق قديمه اصحابنك كرسى اقباله طور مى ايله اسكى طاس اسكى حمام ماضى مملكتمزده حكمفرما اولور . ممالك عثمانيه وادوار جديده به داخل اولمازه استقبالى امين دكلدر . بكي برطرز اداره ايچون بكي آلر لازمدر . بو استقباله كسب لياقت ايچون ده شيميدن تداركلى بولونقلقمز بر فريضه در . مع التأسف بو خصوصه ده شيچ رشى بيايمورز . لك زياده ملكيه ، قضاة ، حقوق مكاتبرى نظر استصاره آلفقه سزادر .

اقدادت سالفه دن بزي جذريلكده (رادقالبزم) افراطه كيدور ظن ائجيميكرز . خير ! درشت برطرزده اجرا آلك خلاف فكري يز . مأمور اردوسى ايچنده اوقدر جوق ذوات واردر كه آنلر ك برادره سالمده استخدما يك ممكندر . خزينه خدمتده بولسزاق كوستروبده دبون عموميه ده منتظماً چالیشان ويا شوصو كنجى اداره دن دولت خدمته كچد كدن سكره اخلاقى بوزانلر يك جوقدر . سبق بر ديسيلين ، ايچنده ، خصوصيله كوچك مأمورلر ، ابي ايش كوره بيليرلر . بزم هدف مؤاخذه من بر درجه . قدر

ہو۔ ویا یو جک مأمور لر در۔ آنلر کده عددی بک جوق اولسه کر کدر۔ خلاصہ کلام نوشتہ سیاحتی، کو بریلی محمد پاشا منقورک آلینہ آلدینی کی آملی و برآز جراحلق اجلی، غانغہنی ادامه ایدن مأمورین الکز ماضی یادکار۔ لری دکدر۔ بیکی بیتیشلرک ایچندہ اسکیلرہ رحمت او فو تہ جق جلیبلر چوقدر؛ رجا ایدرم بوجہنی اونو تمیم۔ شورانی دہ سولیمیم کہ عدل واحسان پولیتقمہسی یالکز حق پاشا - حضرتلرینک تحت امتیازندہ بولونما لیدر۔ (عدالت) نظریہ سنہ مستقداً مہمود مأمورینک تصفیہسی لازم کلپورسہ (احسان) اساسہ ابتقاء دہ آنلرک تأمین معیشلری آشاغی یوقاری بیت الممالک بورجیدر۔

معرض اتہادہ برآزدہ دیگر بر دردمن دن بحث ایدلم۔ بزدہ آدم یقشمیور۔ آدم ایجادی حقندہ هنوز بر پولیتقمہ من یوقدر۔ عبدالحمدنانی دورندن اول عظمای وزرا بر درجہ بہ آدم یقشدیر مکملہ افتخار ایدر لردی۔ ارباب استعداد آراتیر، بولونور و ب صورتلہ ہم آنلر، ہم دہ دولت مستقیمہ اولوردی۔

تمیز ایدن بر جوق ذوائی بیلیم کہ مثلاً رشید پاشا کی بر طاقہ اجلہ رجالک یقشدیر مہلر لدر۔ بڑ ایسہ ہم آدم سزلقندن، مأمور سزلقندن شکایت ایدیورز، ہم دہ مع التأسف اصحاب قابلیتی بولوب میدانہ چیقار میورز۔ بوک پترو روسیہنی یکیشدیر دینی وقت الکر زیادہ انسان یقشدیر مکملہ مسئلہ سنہ عطف اعتبار ایتمشدی۔ ہر مملکتک امر تجددندہ اعلاظم بو دقیقہ لزومی قدر اهمیت و بر مشلر در۔

نقصان اخلاق دقتیدر، نہ دندر؟ بیلیم۔ مشروطیتک او ان اعلانندہ بوقدر خندہ واستہزائی استعجال ایدن (مخدوم و داماد بکلر) اصولی بشقہ بر شکلہ کیرہ رک روحلر مژدہ الآن حکم فرما اولیور۔ حسبہ اللہ، مملکتہ آدم یقشدیر مکملہ غرضیلہ ہیچ برکیمسہ مظهر صحابت اولہ میور۔ من الواقع بویہ ظاہلی زمانلر دہ بر جوق اطرداسز اقلر اولور۔ فقط سیاست اول ہاول بنای استقبالی

انشا دیمک اولدیغندہ بیوکار دین شہونی رجا ایدرز۔ بوندن صکرہ کی قرن حیامتزدہ دولتی ادارہ ایدہ جک آدملری شہیدین بولوب تشویق و ترغیب ایتسونلر۔ ترکلرہ، مسلمانلرہ یایلہ حق الکر بیوکل ایملک ایستہ بودر۔ برآز دیگر کام (آلترویست) اولہلم۔ مملکتیمز خود کاملک غلبہ سیلہ مضمحل اولدی۔ منحصر آکیسہ من، کندیمز ایچون دکل، مملکتیمز، دولتمز، فلاحتز ایچون دہ چالیشلم۔ استقبال (بوکون) آلجزدہ در۔ بڑ آکا شمدی ایستدیکز شکلی ویرہ بیلیرز۔ فقط (یارین) ایش دکشہ جکدر۔ چالیشلم، چالایلم و ترک عقلی صکرہ دن کایر، کلام مشہورینی فعلیاتلہ تکذیب ایدہلم۔

جلال نوری

حافظ شیرازی

رئیس جہوز ادبا عبدالحق حامد افندمن بوسنہ (طرخان) عنوانیلہ بر اثر مغللہ دہا یراندیلر۔ بو کتاب جلیدن، قبل الطبع، برقاچ پتی استنساخ ایدوب فارٹلر مژدہ تقدیم ایدیورز :

حکومت ایتمکہ یوق بندہ کزدہ تاب و توان۔ کرم قیلک، قالہیم بوندہ شاعر دیوان !

وشہہ یوق کہ بوتوجہ کز غناشدیر؛ قبول ایدیش اونی لکن بیوکل جنایتدر

و چونکہ حافظی بر شاعر ایلہ مش فطرت؛ امور دوائی تدویرہ ویرمہ مش قدرت

نصل ادارہ ایدر ملکی اولہ برمداح کہ روز وشب ایدہ آتجق ادارہ اقتداح؟

می غرور ایلہ مخمور اولان سبکمیزان کہ نظمہ شعر دیر، اشعارنی ظن ایدر اوزان :

مناسب اہلی کہ، اونلر جہ مرہکار شناس یولندہ اولمالی بادی طعنہ بین الناس :